

anderledes at bedømme, hvad der for dem er Nødvendighedsartikler og hvad ikke af de her nævnte Artikler, for at de nogenlunde kunne komme igjennem med deres meget tarvelige Fortjeneste, end den ærede Rigsdagsmand er i Stand til at bedømme det. Man kan sagtens sige, at Kjøb er en Nødvendighedsartikel, men Familier, der saa godt som aldrig se Kjøb, ere nok nøbte til at sige, nei, for-gjæmt Hvedebrød og en Smule Kaffe, det er vore Nødvendighedsartikler. Saaledes som Stillingen er i Almindelighed for Folk her, tror jeg, at disse Beregninger maa tilbagevises som grundede i et fuldstændigt Ubeskendskab med de virkelige Forhold her tillands. Vi tage det Æne og det Andet med, det er Nødvendighedsartikler, men tilvisse maa Mange opgive at faae det, som Andre sige er Nødvendighedsartikler, baade opgive enten at faae dem eller i alt Fald at faae dem i den efter deres Arbejde nødvendige Mængde. Derfor paaftaar jeg, at naar man bestaer deri simpleste Rio Kaffe med 6 Sk. pr. Pd. — i Forbigaaende sagt, medens den fineste Mokka ikke bestaer høiere — saa er man for urimelig imod den, som er nødfaget til at kjøbe denne Drif, fordi han ikke kan faae en anden. Det er en Selsølgje. Der-næst vilde min Betragtning af Statteforholdenes Uretfærdighed heller ikke være rigtig, dersom det ærede Medlem havde Ret til at sige, at Forbrugen var en Maalestof for Statteevnen. Herved er der for det Første det Spørgsmaal at gjøre: Er det Statteevnen, som vi skulle søge som Basis for Skattens Udredelse? Jeg tror, at vi i det Væsentlige ville komme til at sige: Ja, hvis vi kunde finde Statteevnen, saa burde den være den egentlige Maalestof, men er dette Tilfældet, saa hænder jeg, hvad der ursor blev udtalt i Udvalgets Betænkning — skjøndt denne Betænkning ikke foreligger til Forhandling — at Forbrugen ikke er nogen Maalestof for Statteevnen. Det kan for nogle saa Procent af Befolkningen være en Anvisning paa, at de have Overflodighed, og at de bruge forholdsvis meget af disse Sager. Det kan ogsaa godt være en fejl Anvisning, thi det kan være en Anvisning paa, at de leve udover deres Æne, men for den store Befolknings Bedkommende, som kjøber, hvad der er nødvendigt for dem, er Forbrugen det Modsatte af at være en Maalestof for Statteevnen. En Mand med Kone og 3 a 4 Børn maa forbruge mere af Nødvendighedsartikler, skjøndt de ogsaa ved Siden heraf maa forbruge mere af andre Ting, medens Manden uden Familie, som med samme Fortjeneste har større Statteevne, bruger mindre og altsaa betaler mindre Skat. Saadanne Exempler findes, som nævnt, gjennemgaaende iblandt den største Del af Befolkningen. Skulde altsaa det ærede Medlem have Ret i, at Forbrugen i Almindelighed taget er en Maalestof for Statteevnen, og skulde han endvidere have Ret i, at man her kan lave Epise-febler, som passe for Befolkningen i Almindelighed

efter vore Forhold, saa har jeg Ret, men hvis han ikke har Ret deri og er den Betragtning, som jeg her har udviklet, rigtig, saa hænder jeg, at de Millioner, som komme ind ved den indirekte Beskatning, i en altfor usforholdsmæssig Grad hvile paa den mindre Formuende, paa den ved hele sin penuniære Stilling stærkest tryk-kede Statsborger. Jeg skal endnu tillade mig at omtale, at dersom dette ikke var saa, saa vilde vi ikke finde en saadan Modstand, som man be-buder os imod en ny Ordning. Jeg er overbevist om, at man saa fra den Kant ikke vilde møde os med en saadan gjennemgaaende Indsigelse imod vore Principers Rigtighed, som man nu gjør; — saa egoistisk er nu Verden. Den høitærede Mini-ster var saa venlig ikke at gjentage det, som han nævnte forleden Dag, at han havde faaet et uub-sletteligt Indtryk af, at vi ikke vilde gaa denne Vej. Jeg tror dog, at dette uubsleltelige Indtryk er noget udslettet. Derimod sagde den høitærede Minister, at det var en Umulighed for os at tænke paa at realisere disse Planer. Der ligger Meget i dette lille Ord „Umulighed“. Naar man tager det i sin Almindelighed, saa kan det hedde som saa, at det overhovedet er en Umulighed at gjennemføre en større Retfærdighed i det Hele, navnlig med Hensyn til saadanne Forhold, men det kan ogsaa tages mere snevert afpasset paa vore parlamentariske Forhold. Det er ikke blot Befolk-ningens store Flertal, som lider under Trykket, og som man kalder egoistisk, fordi den vil have større Retfærdighed, der holder paa en saadan Ord-ning, men ogsaa blandt den velhavende Middelstand er der Mange, som ere frisindede og have Blikket aabnet for disse Forhold, der dele den samme Opfattelse, uagtet de indse, at de ville faae større Beskatning. De erkjende det Retfærdige deri, og ville være med til at gaa ind der-paa. Folkets store Flertal har gjennem det nyvalgte Folkething erkjendt, at vi maa gaa frem ad denne Vej, og nu vil den høitærede Jimantsminister i al Benfælselighed og Eftværdighed betro os, at det er en Umulighed at tænke længere derpaa. Og af hvilken Grund da? Fordi der er en privilegeret Klasse, En af hvert Lusinde, af Befolkningen, som har en kunstig Valgret til det andet Thing, og som vil modsætte sig det? Skulde det være dette, der menes, lad os da faae det klart frem. Det kan ikke hjælpe, at Folke-thinget tænker paa gjennem moderate og befindige Fremskridt i denne Retning at gjennemføre det, som her er udviklet; thi det er en Umulighed, da den privilegerede Klasse vil modsætte sig en saad-an Ordning. Der er en Side af Samfundet — jeg skal ikke nævne Partiet ved Navn —, som i Almindelighed giver sig selv det Skudsmaal, at de besidde saa godt som al Hæderlighed, Dannelsel, Fædrelandsfind og Formue; — det have vi set paa Prent. Jeg tror, at selv om dette Skuds-maal er meget falsk, saa kan man dog ikke vende